

זוהר היומי

זוהר שמות – דף י"ב ע"א

פרשת שמות

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (י"א ע"ב) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

וְהִשְׁתָּא אֵשָׁה. אֵלָא הָכִי הוּא וְדָאִי, וְהָכִי אוֹלִיפְנָא, אֲתַתָּא עַד לָא אֲזִדּוּגְתָּ, אֲתַקְרִיאַת בֵּת פְּלוֹנִי, בְּתַר דְּאֲזִדּוּגְתָּ אֲתַקְרִיאַת אֵשָׁה. וְהָכָא, בֵּת, וְאֵשָׁה, וְכָלָה, חַד דְּרָגָא אִיהוּ. (שמות ב') וְתַצְפְּנָהוּ (בראשית ל"א ע"ב) שְׁלֹשָׁה יָרְחִים. אֲלִין תַּלְת יָרְחִין, דְּדִינָא קִשְׁיָא שְׂרָיָא בְּעֻלְמָא וּמָאִי נִינְהוּ. תַּמּוּז, אָב, טֵבֵת, (נ"א שבט) מָאִי מְשַׁמַּע. דְּעַד לָא נַחַת מֹשֶׁה לְעֻלְמָא, שְׂכִיחַ הָהּ אִיהוּ לְעִילָא, וְעַל דָּא אֲזִדּוּגְתָּ בֵּיהּ שְׂכִינְתָּא, מִיּוֹמָא דְּאֲתִילִיד. מִכָּאן אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רוּחִיהוֹן דְּצַדִּיקָא, (ויחי ר"ב ע"ב) שְׂכִיחִין אֵינוֹן לְעִילָא, עַד לָא יַחַתוֹן לְעֻלְמָא. (שמות ב') וְלֹא (שֶׁלַח ל"ח קע"ד ע"א) יְכַלָּה עוֹד הַצְפִּינוּ וְגו'. מָאִי וְתַקַּח לוֹ תִּבְת גּוֹמָא. דְּחֻפַּת לִיָּה בְּסִימְנָהּ, לְמַהוּי נְטִיר מְאִינוֹן נוּנִי יָמָא, דְּשֹׁאטִין בְּיָמָא רַבָּא, דְּכַתִּיב, (תהלים ק"ד) שָׁם רָמַשׁ וְאִין מְסָפֵר. וְהִיא חֻפַּת לִיָּה, לְמַהוּי נְטִיר מְנִיָּהּ, בְּחָפּוּ (בסטרא דיובלא) (נ"א דטיסת רוכלא) (נ"א דטיס רובילא) יַקִּירָא, דְּתִרִין גּוֹנִין חוּר וְאוּכָם, וְאַנַּח לִיָּה לְמֹשֶׁה בִּינִיָּהּ, דִּישְׁתַּמּוּדַע עֲמַהוֹן, בְּגִין דְּזָמִין לְסִלְקָא (בינייהו) זְמָנָא אַחְרָא, לְקַבְּלָא אוֹרֵיָתָא. (שמות ב') וְתִרְד בֵּת פֶּרְעָה לְרַחוּץ עַל הַיָּאֹר. דָּא אִיהִי דְּאֲתִיָּא מְסִטְרָא דְּשִׁמְאָלָא דְּדִינָא קִשְׁיָא, כְּמָה דְּאֲתָא אָמַר, לְרַחוּץ עַל הַיָּאֹר, עַל הַיָּאֹר דִּיִּיקָא, וְלֹא עַל הָיִם.

ותהר האשה ותלד בן. האשה ודאי, כמו שנאמר לזאת יקרא אשה. בתחלה בת לוי, וכך זה ודאי. וכי בת לוי בתחלה ועכשו אשה? אלא כך זה בודאי, וכך למדנו, עד שלא הזדוּגה אשה, היא נקראת בת פלוני. אחר שהזדוּגה, נקראת אשה. וכאן בת ואשה, דרגה אחת היא. ותצפנהו שלשה ירחים - אלו שלשת הירחים שהדין הקשה שרוי בעולם, ואלו הם: תמוז, אב וטבת (שכט). מה משמיע? שעד שלא ירד משה לעולם, הוא היה מצוי למעלה, ועל זה הזדוּגה בו שכינה מיום שנולד. מכאן, אמר רבי שמעון, שרוחות הצדיקים מצויות הן למעלה עד שלא יורדות לעולם. ולא יכלה עוד הצפינו וגו'. מה זה ותקח לו תבת גמא? שפסטה אותו בסימניה להיות שמור מאותם הדגים של הים ששטים בים הגדול, שכתוב (תהלים קד) שם רמש ואין מספר. והיא כסטה אותו להיות שמור מהם בכסוי [בצד היובל] [טיסת הרוכל] [טס הכברה] נכבד של שני גונים, לכן ושחר, והניחה את משה ביניהם שיודע עמהם, משום שעתידי לעלות [ביניהם] פעם אחרת לקבל תורה. ותלד בת פרעה לרחץ על היאר - זוהי שבאה מצד השמאל של הדין הקשה, כמו שנאמר (שמות כ) לרחץ על היאר. על היאר דוקא, ולא על הים.

טקסט הזוהר

ואי תימא, והא כתיב, (שמות י"ז) ומטה אשר הכית בו את היאור, ומשה לא מחא אלא ימא, וקרייה יאור. אלא יאור הוה דמחא אהרן על ידי דמשה, ושוייה קרא דאיהו עבד.

תרגום לעברית

ואם תאמר, והרי כתוב ומטה אשר הכית בו את היאר, ומשה לא הכה אלא על הים, וקראו לו יאר? אלא יאר היה שהכה אהרן על ידי משה, והחשיב אותו הכתוב שהוא עשה זאת.

כְּהַאי גִּוּוּנָא, (שמות ז') וַיִּמָּלֵא שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרֵי הַכּוֹת ה' אֶת הַיָּאוֹר. וְאַהֲרֹן הִכָּהוּ. אֵלָּא עַל דְּאֵתָא מִסְטָרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קִרְיָה קָרָא אַחֲרֵי הַכּוֹת ה', לְבָתֵּר קִרְיָה בְּשֵׁמָא דְמֹשֶׁה. וְנִצְרוּתִיהּ הוֹלְכוֹת עַל יַד הַיָּאוֹר, אֵלִין שָׂאֵר מִשְׁרַיִין דְּאֵתִין מִסְטָרָא דָּא. (שמות ב') וַתִּפְתַּח וַתֵּרָאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד. וַתֵּרָאֶהוּ וַתֵּרָא מִבְּעֵי לֵיהּ. מֵאִי וַתֵּרָאֶהוּ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, לֵית לָהּ מְלָה בְּאוֹרֵייתָא, דְּלִית בָּהּ רִזִּין עֲלָאִין וְיִקְרִינִין. אֵלָּא הִכִּי אוֹלִיפְנָא, רְשִׁימָא דְמִלְכָּא וּמִטְרוּנִיתָא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ, וְאִיהוּ רְשִׁימָא דְּוָא'ו ה' א. וּמִיד וַתַּחֲמוֹל עָלָיו וְגו'. עַד כָּאֵן לְעִילָא, מִכָּאֵן וּלְהֵלָּאָה לְתַתָּא, בַּר מֵהַאי קָרָא. (שמות ב') וַתִּתְּצַב אַחוּתוֹ מִרְחוֹק וְגו'. וַתִּתְּצַב אַחוּתוֹ, אַחוּתוֹ דְּמָאֵן. אַחוּתִיהּ, דֵּהֵהוּא דְקָרָא לְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל אַחוּתִי. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שיר השירים ה') פִּתְחִי לִי אַחוּתִי רַעֲיָתִי. מִרְחוֹק: כְּמָה דְּאֵת אָמַר (ירמיה ל"א) מִרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי. (מאי) מִשְׁמַע, דְּאִינוּן זְכָאִין, עַד לָא נִחְתּוּ לְעִלְמָא, אֲשַׁתְּמוּדְעָאֵן אִינוּן לְעִילָא, לְגַבִּי כְּלָא, וְכָל שְׁכֵן מֹשֶׁה. וּמִשְׁמַע נְמִי, דְּנִשְׁמַתְהוּן דְּצִדִּיקָא, אֲתַמְשְׁכוּ מֵאַתֵּר עֲלָאָה, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא. וְרָזָא דְמְלָה אוֹלִיפְנָא, דְּמִשְׁמַע, דָּאָב וְאֵם אֵית לְנִשְׁמַתָּא, כְּמָה דְּאֵית אָב וְאֵם לְגוּפָא בְּאַרְעָא, וּמִשְׁמַע, דְּבְכָל סְטֵרִין, בֵּין לְעִילָא, בֵּין לְתַתָּא, מְדַכֵּר וְנוֹקְבָא אֲתִינִין כְּלָא וּמִשְׁתַּכְחִי. וְהָא אוּקְמוּהָ רָזָא, דְּכְתִיב, תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה. הָאָרֶץ: דָּא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. נֶפֶשׁ חַיָּה: (ויקרא ל"ט ע"ב) נֶפֶשׁ אָדָם קְדָמָאָה עֲלָאָה, כְּמָה דְּאֵתֵמַר. אֵתָא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקִיהּ. אָמַר וְדָאִי שְׁפִיר קְאָמְרִת, וְהִכִּי הוּא וְדָאִי זְכָאָה חוֹלְקִיהּ דְּמֹשֶׁה נְבִיאָה מְהִימְנָא, עַל כָּל שָׂאֵר נְבִיאֵי עֲלָמָא. (ע"כ) (סתרי תורה) דְּבַר אַחֵר וַתִּתְּצַב אַחוּתוֹ דָּא הִיא חֲכָמָה, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (משלי ז') אָמֹר לְחֲכָמָה אַחוּתִי אֵת. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מַעוֹלָם לָא אֲתַעֲדִיאת (נ"א אַתְעֵר) גִּזְרֵת דִּינָא מַעֲלָמָא, דֵּהָא בְּכָל שַׁעֲתָא דֵּהוּי יִשְׂרָאֵל חֲטָאֵן, הָוֵה דִּינָא מְקַטְרָגָא עֲמָהוּן, וּכְדִין, וַתִּתְּצַב אַחוּתוֹ מִרְחוֹק. (ד"א מרחוק) כְּמָה דְּאֵת אָמַר מִרְחוֹק ה' נִרְאָה לִי. (ע"כ)

כמו זה וימלא שבעת ימים אחרי הכות ה' את היאר. ואהרן הכהן. אלא על שבא מצד הקדוש ברוך הוא קראו הכתוב אחרי הכות ה', אחר כך קראו בשם משה. ונערתייה הלכת על יד היאר - אלו שאר המחנות שבאים מהצד הזה. ותפתח ותראהו את הילד. ותראהו?! ותרא הנה צריכה (לכתב) ! מה זה ותראהו? אמר רבי שמעון, אין לה דבר בתורה שאין בו סודות עליונים ונכבדים. אלא כך למדנו, רשם המלה והגבירה נמצא בו, והוא רשם של וא' ו ה' א. ומיד - ותחמל עליו וגו'. עד כאן למעלה. מכאן והלאה למטה, חוץ מהכתוב הזה. ותתצב אחתו מרחק וגו'. ותתצב אחתו, אחותו של מי? אחותו של אותו שקרא לכנסת ישראל אחותי, כמו שנאמר (שיר ה) פתחי לי אחתי רעיתי. מרחק, כמו שנאמר מרחוק ה' נראה לי. [איך] משמע שאותם צדיקים, עד שלא ירדו לעולם, נודעים הם למעלה אל הכל, וכל שכן משה. ומשמע גם כן שנשמות הצדיקים נמשכות ממקום עליון, כמו שבארנו, וסוד הדבר למדנו, שמשמע שיש לנשמה אב ואם, כמו שיש לגוף אב ואם בארץ, ומשמע שבכל הצדדים, בין למעלה בין למטה, הכל בא מזכר ונקבה ונמצאים. והרי בארו את הסוד, שכתוב תוצא הארץ נפש חיה. הארץ - זו כנסת ישראל. נפש חיה - נפש של אדם הראשון העליון כמו שנתבאר. בא רבי אבא ונשקו. אמר, ודאי יפה אמרת, וכך הוא ודאי. אשרי חלקו של משה הנביא הנאמן על כל שאר נביאי העולם. דבר אחר ותתצב אחתו - זוהי חכמה, כמו שנאמר (משלי ז) אמר לחכמה אחתי אתי. אמר רבי יצחק, מעולם לא העברה (התעוררה) מדת הדין מן העולם, שהרי בשעה שהיו ישראל חוטאים, הנה הדין מקטרג עמם, ואז ותתצב אחתו מרחק, כמו שנאמר מרחוק ה' נראה לי.

וַתֵּרֶד בַּת פְּרָעָה לְרַחוֹץ עַל הַיָּאָר. בְּשַׁעֲתָא דְהוּוּ פִּסְקֵי יִשְׂרָאֵל מֵאוּרִייתָא, מִיָּד וַתֵּרֶד
בַּת פְּרָעָה לְרַחוֹץ עַל הַיָּאָר. הָיְתָה נִחְתָּת מִדַּת הַדִּין,

וַתֵּרֶד בַּת פְּרָעָה לְרַחוֹץ עַל הַיָּאָר. בְּשַׁעֲתָא שְׁהִיּוּ יִשְׂרָאֵל פּוֹסְקִים מִן הַתּוֹרָה, מִיָּד - וַתֵּרֶד
בַּת פְּרָעָה לְרַחוֹץ עַל הַיָּאָר. הָיְתָה יוֹרְדַת מִדַּת הַדִּין לְרַחוֹץ מִדָּם יִשְׂרָאֵל עַל עֶלְפוֹן
הַתּוֹרָה. וְנִעְרַתִּיהָ הִלְכַת עַל יַד הַיָּאָר - אֵלּוּ הָאֲמוֹת שֶׁהֵם הוֹלְכִים וְרוֹדְפִים אַחֲרֶיהֶם. עַל
יַד הַיָּאָר - עַל סִבַּת עֶלְפוֹן הַתּוֹרָה, וְאוֹתָם שְׁמוֹרִים (שִׁישְׁנִים) בָּהּ, שֶׁרָפוּ יְדֵיהֶם מִמָּנָה.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):
creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.